

AMSTERDAMS INSTITUUT VOOR ARBEIDSTUDIES
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

OUDEREN

Onderzoek op basis van de Loonwijzer

Kea Tijdens, AIAS, Universiteit van Amsterdam

Maarten van Klaveren, STZ advies & onderzoek, Eindhoven

Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies
Universiteit van Amsterdam
Plantage Muidersgracht 4, 1018 TV Amsterdam
tel. 020 – 525 4199, aias@fee.uva.nl www.uva.nl/aias

11 maart 2005

TOEKOMSTVERWACHTINGEN VAN OUDERE

WERKNEMERS

Volgens het kabinet-Balkenende II moet de arbeidsdeelname van oudere werknemers fors omhoog. Volgens het CBS is de participatie aan werk van 50-plussers in de periode 1993-2003 al fors gestegen, maar kennelijk kan het niet hard genoeg gaan.

Tegen deze achtergrond hebben we onderzocht welke toekomstverwachtingen werknemers van 50 jaar en ouder hebben. Daartoe gebruiken we de antwoorden op de vraag in de Loonwijzer: ‘Werk je over een jaar nog bij je werkgever?’. Er volgde een lijst met tien antwoordmogelijkheden, die we voor deze rubriek hebben samengevoegd tot zes groepen (zie verder de bijlage).

Uit de antwoorden komt naar voren dat de honkvastheid van ouderen groot is. Bijna drie kwart van de 50-plussers verwacht het komend jaar nog bij zijn of haar werkgever te werken (74%). Bovendien verwacht het overgrote deel van deze werknemers verwacht dat dit in dezelfde functie zal zijn. Opmerkelijk is dat de verwachting om met vervroegd pensioen te gaan, in de leeftijdsgroep 50-54 jaar nog laag is, maar die is al een stuk hoger bij de 55-59-jarigen en nog weer hoger bij de 60-plussers: 5%, 40% en 55%. Kennelijk is het idee om vervroegd uit te treden ondanks alle commotie erover nog springlevend.

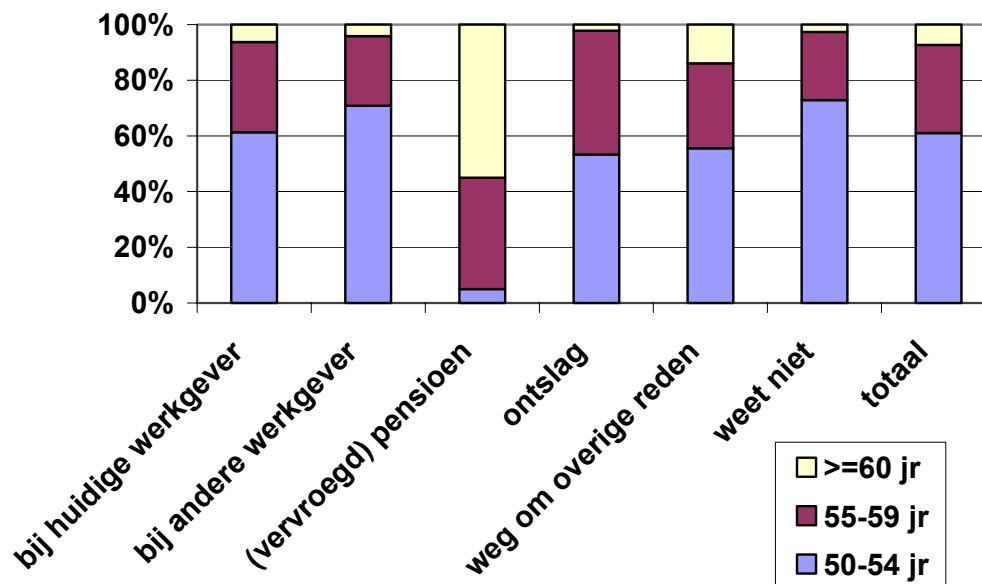
De toekomstverwachtingen van oudere werknemers blijken stevig te verschillen naar bedrijfsgrootte. Werknemers van kleinere bedrijven, tot 100 werknemers, verwachten veel minder vaak dat ze met vervroegd pensioen kunnen dan werknemers van bedrijven met 500 mensen of meer (1,7% van de werknemers in bedrijven <100 tegen 6,7% van de werknemers in bedrijven ≥ 500). Daar staat tegenover dat de werknemers van kleinere bedrijven vaker ontslag verwachten werknemers en ook vaker verwachten weg te gaan om andere redenen. (Zie tabel bijlage)

Het loonwijzer-project bestaat uit een website www.loonwijzer.nl met een salarischek voor de lonen van ruim 160 beroepen toegespitst op de situatie van de bezoeker, beschrijvingen van beroepen, een doorlopende enquête en nog veel andere informatie. De auteurs zijn betrokken bij de analyse van de enquête. In de loonwijzer-enquête zijn jongeren en vrouwen wat oververtegenwoordigd, maar de gegevens zijn gewogen zodat ze een betere afspiegeling vormen van de Nederlandse beroepsbevolking.

Splitsen we de toekomstverwachtingen van ouderen uit naar opleiding, dan komt naar voren dat werknemers met minder opleiding vaker verwachten ontslagen te zullen worden. Werknemers met een hogere opleiding verwachten daarentegen vaker dat ze bij een andere werkgever zullen werken.

Tenslotte hebben mannen volgens deze gegevens andere toekomstverwachtingen dan vrouwen. Mannen zijn honkvaster. Ze verwachten vaker dat ze het komend jaar nog bij hun huidige werkgever werken dan vrouwen, ook indien rekening gehouden is met hun leeftijdsgroep. Vrouwen verwachten vaker dat ze met vervroegd pensioen zullen gaan en dat ze om andere redenen weggaan bij hun huidige werkgever. Opvallend is dat vrouwen veel vaker dan mannen zeggen niet te weten of ze over een jaar nog bij hun werkgever zullen werken. Deze score lijkt hun gevoel van kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt te weerspiegelen.

Grafiek 1 Waar werkt u over een jaar?, uitgesplitst naar leeftijdsgroep, N=1274)

Bron: Loonwijzer 2004

Kea Tijdens is onderzoekscoördinator bij AIAS, Universiteit van Amsterdam

Maarten van Klaveren is senior onderzoeker/consultant bij STZ advies & onderzoek, Eindhoven

BIJLAGE

Tabel 1 Gedetailleerde antwoorden op de vraag 'Werk je over een jaar nog bij je werkgever?', Loonwijzer2004, alleen werknemers ouder dan 50 jaar, N=1274

With employer in a year	50-54 jr	55-59 jr	>=60 jr	Totaal	N
1 Yes, in the same position	68.9%	70.5%	60.2%	68.8%	876
2 Yes, in another position	5.4%	5.0%	3.2%	5.1%	65
3 No, with another employer	2.2%	1.5%	1.1%	1.9%	24
4 No, caring for children / household			1.1%	.1%	1
5 No, (early) retirement	.3%	4.0%	23.7%	3.1%	40
6 No, self-employed or family business	.5%	.2%	1.1%	.5%	6
7 No, disablement / illness	.5%	.7%	2.2%	.7%	9
9 No, obliged by employer to leave	3.1%	5.0%	1.1%	3.5%	45
10 No, other reasons	1.5%	1.7%	1.1%	1.6%	20
11 I don't know	17.6%	11.4%	5.4%	14.8%	188
Total	100%	100%	100%	100%	1274

Bron: Loonwijzer 2004

Tabel 2 Waar werkt je over een jaar, alleen werknemers ouder dan 50 jaar, N=1270

		bedrijfs grootte			totaal
		< 100	< 100	< 100	
1 bij huidige werkgever		52.9%	26.3%	20.8%	100.0%
	Std. Residual	-.9	.9	.5	
2 bij andere werkgever		66.7%	12.5%	20.8%	100.0%
	Std. Residual	.8	-1.2	.1	
3 (vervroegd) pensioen		30.0%	27.5%	42.5%	100.0%
	Std. Residual	-2.1	.3	3.2	
4 ontslag		68.9%	20.0%	11.1%	100.0%
	Std. Residual	1.2	-.6	-1.3	
5 weg om overige reden		58.3%	27.8%	13.9%	100.0%
	Std. Residual	.3	.4	-.8	
6 weet niet		66.3%	18.7%	15.0%	100.0%
	Std. Residual	2.1	-1.7	-1.6	
Total		55.1%	24.8%	20.1%	100.0%

Bron: Loonwijzer 2004

Tabel 3 Waar werkt je over een jaar, alleen werknemers ouder dan 50 jaar, N=1270

		bedrijfsgrootte			
		< 100	100-500	>500	
1	bij huidige werkgever	70.9	78.4	76.5	73.9
	Std. Residual	-0.9	0.9	0.5	
2	bij andere werkgever	2.3	1.0	2.0	1.9
	Std. Residual	0.8	-1.2	0.1	
3	(vervroegd) pensioen	1.7	3.5	6.7	3.1
	Std. Residual	-2.1	0.3	3.2	
4	ontslag	4.4	2.9	2.0	3.5
	Std. Residual	1.2	-0.6	-1.3	
5	weg om overige reden	3.0	3.2	2.0	2.8
	Std. Residual	0.3	0.4	-0.8	
6	weet niet	17.7	11.1	11.0	14.7
	Std. Residual	2.1	-1.7	-1.6	
Totaal		100	100	100	100

Bron: Loonwijzer 2004

Tabel 4 Waar werkt je over een jaar, gemiddelden naar arbeidssatisfactie (1=laag, 5 = hoog) (alleen werknemers van 50 jaar en ouder)

		job satisfaction
1 Woman	1 bij huidige werkgever	3.96
	2 bij andere werkgever	3.00
	3 (vervroegd) pensioen	4.00
	4 ontslag	2.96
	5 weg om overige reden	3.58
	6 weet niet	3.51
	Total	3.81
2 Man	1 bij huidige werkgever	3.84
	2 bij andere werkgever	4.06
	3 (vervroegd) pensioen	3.97
	4 ontslag	3.26
	5 weg om overige reden	3.79
	6 weet niet	3.36
	Total	3.78
Total	1 bij huidige werkgever	3.89
	2 bij andere werkgever	3.79
	3 (vervroegd) pensioen	3.97
	4 ontslag	3.09
	5 weg om overige reden	3.71
	6 weet niet	3.44
	Total	3.79

Bron: Loonwijzer 2004

Tabel 5 Waar werkt je over een jaar, gemiddelden naar opleidingsjaren (alleen werknemers van 50 jaar en ouder)

	opleidingsjaren vanaf leeftijd 12	aantal
1 bij huidige werkgever	6.2	934
2 bij andere werkgever	7.9	24
3 (vervroegd) pensioen	7.1	40
4 ontslag	6.0	45
5 weg bij huidige werkgever om overige reden	6.4	35
6 weet niet	6.1	185

Bron: Loonwijzer 2004

Tabel 6 Waar werkt je over een jaar, uitgesplitst naar geslacht (alleen werknemers van 50 jaar en ouder)

Vrouwen		50-54 jr	55-59 jr	>=60 jr	
1 bij huidige werkgever		69.9	77.0	61.1	71.7
	<i>Std. Residual</i>	-0.4	0.8	-0.5	
2 bij andere werkgever		1.4	0.7	0.0	1.2
	<i>Std. Residual</i>	0.5	-0.6	-0.5	
3 (vervroegd) pensioen		0.3	0.0	27.8	1.2
	<i>Std. Residual</i>	-1.5	-1.3	10.5	
4 ontslag		3.8	7.2	0.0	4.7
	<i>Std. Residual</i>	-0.8	1.5	-0.9	
5 weg om overige reden		2.9	2.0	11.1	2.9
	<i>Std. Residual</i>	0.0	-0.7	2.0	
6 weet niet		21.7	13.2	0.0	18.4
	<i>Std. Residual</i>	1.4	-1.5	-1.8	
		100	100	100	100
Manen					
1 bij huidige werkgever		77.9	74.9	64.0	75.5
	<i>Std. Residual</i>	0.6	-0.1	-1.1	
2 bij andere werkgever		2.8	2.0	1.3	2.4
	<i>Std. Residual</i>	0.6	-0.4	-0.6	
3 (vervroegd) pensioen		0.2	6.0	22.7	4.4
	<i>Std. Residual</i>	-4.1	1.2	7.6	
4 ontslag		2.6	3.6	1.3	2.8
	<i>Std. Residual</i>	-0.3	0.8	-0.8	
5 weg om overige reden		2.3	3.2	4.0	2.8
	<i>Std. Residual</i>	-0.5	0.4	0.6	
6 weet niet		14.1	10.4	6.7	12.1
	<i>Std. Residual</i>	1.2	-0.8	-1.4	
		100	100	100	100

Bron: Loonwijzer 2004